

Warszawa, dnia 17 stycznia 2013 r.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

DPrC – II – 413-2/12 /25

PILNE

POLSKA KOMPLEKSOWA PRACOWNICÓW PRYWATNYCH LUBWIATSKA
24. 01. 2013
WPRZYNEKO
L.dz. WP//197

do p. J. Szymonki

K. VIŻBAŃSKA / K. KAŻDA

w/g rozdzielnika

Michał Podkono!

W załączeniu przesyłam **projekt założeń projektu ustawy o prawach konsumentów i o zmianie ustawy – Kodeks cywilny i innych ustaw**, z uprzejmą prośbą o wyrażenie opinii – o ile to możliwe – w terminie do dnia 8 lutego 2013 r.

z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

Michał Królikowski
PODSEKRETAŹ STANU

Zał. projekt założeń

Otrzymują:

1. Krajowa Rada Radców Prawnych,
2. Naczelna Rada Adwokacka,
3. Krajowa Rada Rzeczników Konsumentów,
4. Rzecznik Ubezpieczonych,
5. Europejskie Centrum Konsumenckie,
6. Federacja Konsumentów,
7. Stowarzyszenie Konsumentów Polskich,
8. Konferencja Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce,

9. Business Centre Club,
10. Krajowa Izba Gospodarcza,
11. Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych Lewiatan,
12. Pracodawcy RP,
13. Polski Związek Firm Deweloperskich,
14. Związek Pracodawców AGD
15. Zrzeszenie Handlu i Usług
16. Instytut Logistyki i Magazynowania

Projekt założeń projektu ustawy o prawach konsumentów oraz o zmianie ustawy - Kodeks cywilny i innych ustaw

I. Cel projektowanej regulacji

Podstawowym celem projektowanej regulacji jest transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2011/83/UE z dnia 25 października 2011 r. w sprawie praw konsumentów (dalej: dyrektywa w sprawie praw konsumentów).¹ Zgodnie z art. 28 tej dyrektywy państwa członkowskie zobowiązane są do przyjęcia i opublikowania przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych niezbędnych do wykonania dyrektywy do dnia 13 grudnia 2013 r., przy czym przepisy te powinny wejść w życie najpóźniej z dniem 13 czerwca 2014 r.

Dyrektywa o prawach konsumentów zmienia dyrektywę Rady 93/13/EWG w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich² (dalej: dyrektywa o nieuczciwych warunkach umownych) oraz dyrektywę 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie niektórych aspektów sprzedaży towarów konsumpcyjnych i związanych z tym gwarancji³ (dalej: dyrektywa o sprzedaży konsumenckiej) oraz uchyla dyrektywę Rady 85/577/EWG w sprawie ochrony konsumentów w odniesieniu do umów zawartych poza lokalem przedsiębiorstwa (dalej: dyrektywa o umowach zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa)⁴ i dyrektywę 97/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony konsumentów w przypadku umów zawieranych na odległość⁵ (dalej: dyrektywa o umowach zawieranych na odległość). Dyrektywy te transponowane są w prawie polskim odpowiednio: w Kodeksie cywilnym (dyrektywa o nieuczciwych warunkach

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/EU z dnia 25 października 2011 r. w sprawie praw konsumentów, zmieniająca dyrektywę Rady 93/13/EWG i dyrektywę 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylająca dyrektywę Rady 85/577/EWG i dyrektywę 97/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, Dz.U. UE L304/64, 22.11.2011.

² Dyrektywa o prawach konsumentów wprowadza do dyrektywy w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich art. 8a dotyczący obowiązków sprawozdawczych państw członkowskich w odniesieniu do przepisów przyjmowanych na podstawie art. 8 dyrektywy.

³ Dz.U. UE L 171, 7.7.1999

⁴ Dz.U. WE L 372, 31.12.1985.

⁵ Dz.U. UE L 144, 4.6.1997.

umownych), w ustawie z 27 lipca 2002 roku o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie Kodeksu cywilnego⁶ (dalej: ustawa o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej) (dyrektywa o sprzedaży konsumenckiej) oraz w ustawie z 2 marca 2000 o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny⁷ (dalej: ustawa o ochronie niektórych praw konsumentów) (dyrektywa o umowach zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa oraz dyrektywa o umowach zawieranych na odległość).

Transpozycja dyrektywy o prawach konsumentów doprowadzi do ujednoczenia i doprecyzowania przepisów dotyczących umów konsumenckich zawieranych w okolicznościach typowych (w lokalu przedsiębiorstwa) w zakresie obowiązków informacyjnych oraz do ujednoczenia i doprecyzowania przepisów dotyczących umów konsumenckich zawieranych w okolicznościach nietypowych (poza lokalem przedsiębiorstwa oraz na odległość) w zakresie obowiązków informacyjnych, wymogów formalnych związanych z zawieraniem takich umów oraz prawa odstąpienia od nich.

Treść przepisów dyrektywy o prawach konsumentów została sformułowana w oparciu o doświadczenia płynące ze stosowania dyrektywy o umowach zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa oraz dyrektywy o umowach zawieranych na odległość w krajach członkowskich, a także interpretacji przepisów tychże dyrektyw przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Dotychczasowe przepisy zostały doprecyzowane oraz uzupełnione regulacjami związanymi z rozwojem techniki, która wpłynęła na tryb zawierania umów w okolicznościach nietypowych.

Drugim celem projektowanej regulacji jest uporządkowanie i zintegrowanie przepisów dotyczących odpowiedzialności za jakość rzeczy sprzedanej, w szczególności przepisów stanowiących transpozycję dyrektywy o sprzedaży konsumenckiej, wdrożonej do polskiego porządku prawnego ustawą o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej.

O pierwotnym transponowaniu dyrektywy o sprzedaży konsumenckiej poza Kodeksem cywilnym, który jest naturalnym miejscem dla umieszczenia przepisów dotyczących odpowiedzialności za jakość sprzedanego towaru, zadecydowały dwa powody. Po pierwsze, transpozycja dyrektywy dokonywana była w okresie

⁶ Dz. U. z 2002 r. Nr 141, poz. 1176.

⁷ Dz. U. z 2000 r. Nr 22, poz. 271.

okołoakcesyjnym, co powodowało konieczność sprawnego prowadzenia prac, a umieszczenie przepisów poza kodeksem upraszczało proces transpozycyjny. Po drugie, materia regulowana dyrektywą jest niezwykle skomplikowana, w szczególności w zetknięciu z regulacją krajową. Było to źródłem dużej niepewności, przede wszystkim w odniesieniu do zakresu swobody legislatora krajowego dotyczącego uregulowania tego obszaru w sposób, który umożliwiłby pełne wdrożenie przepisów dyrektywy w ramach tradycyjnej struktury prawa krajowego. Wybór transpozycji pozakodeksowej był więc wyborem przede wszystkim praktycznym (i uzasadnionym, biorąc pod uwagę czas, kiedy został dokonany). Jednakże już w czasie prac nad transpozycją dyrektywy o sprzedaży konsumenckiej przyjęto założenie, że jest to rozwiązanie czasowe oraz, że docelowo transpozycja dyrektywy o sprzedaży konsumenckiej powinna znaleźć się w Kodeksie cywilnym. Transpozycja poza kodeksem, w oderwaniu od systematyki i struktury prawa polskiego spowodowała problemy w praktyce oraz uzasadnioną krytykę w doktrynie, odnoszącą się przede wszystkim do obniżenia poziomu ochrony konsumenta oraz stworzenia niespójności i luk w systemie. Prace nad przeniesieniem dyrektywy do kodeksu były planowane już od dłuższego czasu, jednak nie można ich było podjąć ze względu na fakt, że projekt dyrektywy o prawach konsumenta zawierał pierwotnie przepisy dotyczące sprzedaży konsumenckiej (zostały one usunięte w trakcie negocjacji w Radzie). Obecnie stan prawny, jeśli chodzi o przepisy europejskie, jest już jasny, w związku z czym możliwe i celowe jest przystąpienie do prac nad reformą prawa sprzedaży, zwłaszcza, że dyrektywa o prawach konsumentów reguluje również pewne kwestie związane ze sprzedażą konsumencką. Należy również podkreślić, że prowadzenie prac nad obiema dyrektywami pozwoli na uporządkowanie regulacji konsumenckiej w szerokim zakresie.

II. Zakres projektowanej regulacji

A. Miejsce regulacji

Transpozycja dyrektywy o prawach konsumenta zostanie dokonana poprzez przyjęcie odrębnej ustawy (o prawach konsumenta). Ustawa ta uchyli ustawę o ochronie niektórych praw konsumentów, która transponuje do prawa polskiego dyrektywę o umowach zawieranych na odległość oraz dyrektywę o umowach zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa. Ponieważ ustawa o ochronie niektórych

praw konsumentów zawiera w rozdziale 2a szczególne przepisy o umowach zawieranych na odległość, dotyczących usług finansowych, które stanowią transpozycję dyrektywy 2002/65 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 września 2002 r. dotycząca sprzedaży konsumentom usług finansowych na odległość, przepisy te zostaną przeniesione do nowej ustawy.

Przepisy transponujące dyrektywę o sprzedaży konsumenckiej zostaną włączone do Kodeksu cywilnego w drodze nowelizacji tego kodeksu i zintegrowane z kodeksowymi przepisami dotyczącymi rękojmi i gwarancji. Ustawa o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej zostanie uchylona.

B. Struktura projektowanej ustawy

Nowa ustawa będzie miała następującą strukturę:

1. Przepisy ogólne;
2. Ogólne obowiązki informacyjne (dyrektywa w sprawie praw konsumentów);
3. Przepisy o obowiązkach informacyjnych w odniesieniu do umów zawieranych na odległość i poza lokalem (dyrektywa w sprawie praw konsumentów);
4. Przepisy ogólne dotyczące wymogów formalnych w odniesieniu do sposobu realizacji obowiązków informacyjnych przez przedsiębiorcę (dyrektywa w sprawie praw konsumentów);
5. Szczególne wymogi formalne w odniesieniu do sposobu realizacji obowiązków informacyjnych przez przedsiębiorcę przy zawieraniu umów poza lokalem przedsiębiorstwa (dyrektywa w sprawie praw konsumentów);
6. Szczególne wymogi formalne w odniesieniu do sposobu realizacji obowiązków informacyjnych przez przedsiębiorcę przy zawieraniu umów na odległość (dyrektywa w sprawie praw konsumentów);
7. Prawo odstąpienia od umowy przez konsumenta (dyrektywa w sprawie praw konsumentów);
8. Przepisy dotyczące świadczenia usług finansowych na odległość (przeniesione z ustawy o ochronie niektórych praw konsumentów);
9. Przepisy zmieniające:
 - zmiana przepisów Kodeksu cywilnego w zakresie umowy sprzedaży (dyrektywa o sprzedaży konsumenckiej oraz art. 17, 18 i 20 dyrektywy w sprawie praw konsumentów),

- zmiana ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2011 r. Nr 126, poz.715),
- zmiana ustawy z dnia 20 maja 1970 r. Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2010 r. Nr 46, poz.275);

10. Przepisy uchylające:

- uchylenie ustawy z dnia 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz. U. z 2000, Nr 22, poz. 271)
- uchylenie ustawy z dnia z dnia 27 lipca 2002 r. o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U z 2002, Nr 141, poz.1176);

11. Przepisy intertemporalne (nowa regulacja stosowana byłaby do umów zawartych po dniu wejścia w życie ustawy).

12. Przepisy dotyczące wejścia w życie (nowa regulacja weszłaby w życie, zgodnie z wymogami dyrektywy 2011/83/UE, z dniem 13 czerwca 2014 r.).

C. Transpozycja dyrektywy w sprawie praw konsumentów

I. Dyrektywa w sprawie praw konsumenta wprowadza harmonizację zupełną (art. 4 dyrektywy), co oznacza, że państwa członkowskie nie mogą utrzymywać ani wprowadzać do swojego prawa krajowego przepisów odbiegających od tych, które zostały ustanowione w dyrektywie. Przepisy ustawy transponujące dyrektywę w ramach struktury przedstawionej powyżej muszą więc co do zasady ściśle korespondować z rozwiązaniami przyjętymi w dyrektywie, w związku z czym nie zachodzi potrzeba ich bliższej prezentacji.

II. Jednocześnie jednak dyrektywa o prawach konsumentów wprowadza szereg opcji regulacyjnych, w odniesieniu do których państwa członkowskie posiadają swobodę wyboru. W tym zakresie, z zastrzeżeniem, że ostateczny wybór zależy przede wszystkim od wyników konsultacji społecznych, wstępnie proponuje się następujące rozwiązania:

1. W odniesieniu do zakresu stosowania dyrektywy:

- **Art. 3(4) dyrektywy**

Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o niestosowaniu niniejszej

dyrektywy lub nieutrzymywaniu lub niewprowadzaniu odpowiednich przepisów krajowych w odniesieniu do umów zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa, na podstawie których wysokość płatności, której ma dokonać konsument, nie przekracza 50 EURO. Państwa członkowskie mogą określić niższą wartość w przepisach krajowych.

Proponuje się pozostanie przy istniejącym obecnie wyłączeniu przewidzianym w ustawie o ochronie niektórych praw konsumentów, tj. równowartości 10 EURO. Przepis powinien jasno wskazywać, że nie chodzi o wartość pojedynczej zakupionej rzeczy, ale o wartość całości umowy (np. 3 rzeczy po 9 EURO każda).

2. W odniesieniu do wymogów informacyjnych dotyczących umów innych niż umowy zawierane na odległość lub umowy zawierane poza lokalem przedsiębiorstwa

- **Art. 5 ust.3 dyrektywy**

Od państw członkowskich nie wymaga się stosowania ust. 1 do umów, które dotyczą transakcji w bieżących sprawach życia codziennego i które są wykonywane natychmiast po zawarciu umowy.

Proponuje się skorzystanie z powyższej opcji, gdyż ze względów praktycznych nie należy stosować rozbudowanych obowiązków informacyjnych w odniesieniu do transakcji w bieżących sprawach życia codziennego, wykonywanych natychmiast po zawarciu umowy.

- **Art. 5 ust. 4 dyrektywy**

Państwa członkowskie mogą przyjąć lub utrzymać w mocy dodatkowe wymogi w zakresie informacji przed zawarciem umowy w przypadku umów, do których ma zastosowanie niniejszy artykuł.

Proponuje się nie wprowadzać dodatkowych obowiązków informacyjnych, gdyż obowiązki informacyjne wprowadzane przez dyrektywę są wystarczające.

3. W odniesieniu do wymogów informacyjnych dotyczących umów zawieranych na odległość i umów zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa

- **Art. 6 ust. 7 dyrektywy**

Państwa członkowskie mogą utrzymać w mocy lub wprowadzić do swojego prawa krajowego wymogi językowe odnoszące się do informacji umownych, tak aby zapewnić, by informacje te były łatwo zrozumiałe dla konsumenta.

Nie istnieje potrzeba wprowadzania dodatkowych wymogów językowych ponad te, które istnieją obecnie na mocy ustawy z dnia 7.10.1999 r. o języku polskim (Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 224).

- **Art. 7 ust. 4 dyrektywy**

W odniesieniu do umów zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa, w przypadku gdy konsument wyraźnie zażądał świadczenia usług przez przedsiębiorcę w celu naprawy lub konserwacji, w przypadku których przedsiębiorca i konsument natychmiast wykonują swoje zobowiązania umowne oraz w przypadku gdy płatność, której ma dokonać konsument, nie przekracza 200 EURO:

a) przedsiębiorca udziela konsumentowi informacji, o których mowa w art. 6 ust. 1 lit. b) i c), oraz informacji dotyczących ceny i sposobu, w jaki cena ma być obliczana, a także dostarcza łączny kosztorys na papierze lub, jeżeli konsument wyrazi na to zgodę – na innym trwałym nośniku. Przedsiębiorca udziela informacji, o których mowa w art. 6 ust. 1 lit. a), h) i k), ale może nie przekazywać ich na papierze lub na innym trwałym nośniku, jeżeli konsument wyraźnie się na to zgadza;

b) potwierdzenie zawarcia umowy przekazane zgodnie z ust. 2 niniejszego artykułu zawiera informacje przewidziane w art. 6 ust. 1.

Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o niestosowaniu niniejszego ustępu.

Przepis ten należy uwzględnić przy transpozycji dyrektywy, ponieważ ograniczenie obowiązków informacyjnych we wskazanych w nim umowach jest ze względów praktycznych w pełni uzasadnione.

- **Art. 8 ust. 6 dyrektywy**

W przypadku gdy umowa na odległość ma być zawarta przez telefon, państwa członkowskie mogą postanowić, że przedsiębiorca musi potwierdzić ofertę złożoną konsumentowi, który staje się związany dopiero po podpisaniu oferty lub przesłaniu swojej pisemnej zgody. Państwa członkowskie mogą również postanowić, że takie

potwierdzenia muszą być przekazywane na trwałym nośniku.

Proponuje się skorzystać z przewidzianych tu możliwości. Stosowny przepis powinien stosować się nie tylko do zawarcia umowy, ale również do jej zmiany.

D. Reforma przepisów dotyczących odpowiedzialności za jakość rzeczy sprzedanej, w tym przepisów stanowiących transpozycję dyrektywy o sprzedaży konsumenckiej

Dyrektywa o sprzedaży konsumenckiej przyjmuje model harmonizacji minimalnej w regulowanym przez siebie zakresie (art. 8 ust. 2), co oznacza, że możliwe jest odejście od jej literalnej treści i dopasowanie jej do struktury odpowiedzialności za wadliwość rzeczy sprzedanej uregulowanej w Kodeksie cywilnym.

W chwili obecnej w Polsce funkcjonują trzy reżimy odpowiedzialności za jakość sprzedanej rzeczy: regulacja kodeksowa dotycząca rękojmi za wady; regulacja zawarta w ustawie o sprzedaży konsumenckiej dotycząca niezgodności towaru z umową, obejmująca swym zakresem wskazane w tejże ustawie towary konsumenckie; regulacja przewidziana w Konwencji Wiedeńskiej o Międzynarodowej Sprzedaży Towarów. Sytuacja, w której istnieje dwoistość regulacji krajowych umów sprzedaży (regulacja zawarta w kodeksie cywilnym i ustawie o sprzedaży konsumenckiej), gdzie akty regulujące umowę sprzedaży nie są spójne pod względem koncepcyjnym i systemowym, a regulacja dotycząca obrotu konsumenckiego oceniana jest jako w dużym zakresie mniej korzystna dla kupującego niż regulacja ogólna, nie jest stanem pożądanym.

Celem proponowanej reformy jest ujednoczenie przepisów dotyczących sprzedaży konsumenckiej, co w odniesieniu do obrotu konsumenckiego skutkować ma wyrównaniem poziomu ochrony, na obszarach, gdzie w chwili obecnej konsument jest upośledzony w porównaniu do kupujących przedsiębiorców i osób nie będących konsumentami, przy zachowaniu kryteriów sformułowanych w dyrektywie, których adresatem jest konsument oraz usunięcie luk regulacyjnych, które wynikają z „blokowego” wyłączenia stosowania przepisów kodeksu cywilnego, zawartych w ustawie o sprzedaży konsumenckiej (por. art. 1 ust. 4 ustawy).

Do kodeksu cywilnego wprowadzone zostaną następujące rozwiązania w zakresie odpowiedzialności sprzedawcy za jakość rzeczy sprzedanej, roszczeń regresowych w łańcuchu sprzedawców oraz gwarancji:

I. Reżim odpowiedzialności sprzedawcy za jakość rzeczy sprzedanej

1. Wprowadzona zostanie jednolita regulacja odpowiedzialności sprzedawcy za jakość rzeczy sprzedanej, przy przyjęciu pewnych odrębności dla umów, w których sprzedawcą jest przedsiębiorca a kupującym jest konsument.

Najważniejsze odrębności, wyróżniające regulację sprzedaży konsumenckiej, będą następujące:

- a) W razie zawarcia umowy sprzedaży konsumenckiej na równi z zapewnieniem sprzedawcy traktowane będą publiczne zapewnienia producenta lub jego przedstawiciela, osoby, która wprowadza rzecz do obrotu w zakresie swojej działalności gospodarczej, a także osoby, która przez umieszczenie na rzeczy sprzedanej swojej nazwy, znaku towarowego lub innego oznaczenia odróżniającego, przedstawia się jako producent.
- b) W razie zawarcia umowy sprzedaży konsumenckiej sprzedawca nie będzie odpowiedzialny względem kupującego, że rzecz sprzedana nie ma włościwości wynikających z publicznych zapewnień, jeżeli wykáže, że zapewnień tych nie znał ani, oceniając rozsądnie, nie mógł znać albo nie mogły one mieć wpływu na decyzję kupującego o zawarciu umowy sprzedaży, albo że ich treść sprostowano przed zawarciem umowy sprzedaży.
- c) W razie zawarcia umowy sprzedaży konsumenckiej rzecz sprzedana mieć będzie wadę także w razie nieprawidłowego jej zamontowania i uruchomienia, jeżeli czynności te zostały wykonane przez sprzedawcę lub osobę trzecią, za którą sprzedawca ponosi odpowiedzialność, albo przez kupującego według instrukcji otrzymanej od sprzedawcy (lub producenta).
- d) W razie zawarcia umowy sprzedaży konsumenckiej będzie domniemywać się, że wada istniała w chwili przejścia ryzyka na kupującego, jeżeli została stwierdzona przed upływem roku od wydania rzeczy sprzedanej [a gdy wada wynika z nieprawidłowego zamontowania i uruchomienia rzeczy sprzedanej – przed upływem roku od dokonania tych czynności].
- e) Zasadą ogólną pozostanie możliwość rozszerzenia, ograniczenia bądź wyłączenia odpowiedzialności z tytułu rękojmi, jednakże ograniczenie lub wyłączenie odpowiedzialności z tytułu rękojmi przy umowach sprzedaży

konsumenckiej dopuszczalne będzie tylko w wypadkach określonych w przepisach szczególnych.

2. W/w regulacja zostanie oparta na koncepcji wady rzeczy sprzedanej, z odpowiednim dostosowaniem definicji wady tak, aby objęła ona swoim zakresem niezgodność towaru z umową w rozumieniu dyrektywy o sprzedaży konsumenckiej;
3. Struktura środków ochrony prawnej będzie opierać się na dotychczasowej regulacji kodeksowej, przy usunięciu ograniczeń dotyczących dostępności środków ochrony prawnej ze względu na charakter rzeczy, przy jednoczesnym wprowadzeniu przesłanek z dyrektywy o sprzedaży konsumenckiej odnoszących się do możliwości realizacji poszczególnych środków ochrony prawnej;
4. Zakres stosowania przepisów transponujących dyrektywę o sprzedaży konsumenckiej rozszerzony zostanie na wszystkie umowy, w których sprzedawcą jest przedsiębiorca a kupującym jest konsument;
5. Zostaną ujednoczonymi okresy odpowiedzialności sprzedawcy za jakość rzeczy sprzedanej.
6. Stworzone zostaną bardziej efektywne mechanizmy dochodzenia roszczeń regresowych przez ostatecznego sprzedawcę od jego poprzedników w łańcuchu dystrybucji;
7. Przywrócone zostanie stosowanie do wszystkich umów sprzedaży konsumenckiej przepisów Kodeksu cywilnego dotyczących gwarancji, przy jednoczesnym doregulowaniu wzajemnego stosunku uprawnień z rękojmi i gwarancji.

II. Dochodzenie wzajemnych roszczeń w łańcuchu sprzedawców

1. Założenia ogólne

- a) Odpowiedzialność poprzedników w łańcuchu sprzedawców oparta będzie na rękojmi (w okresie 2 lat od wydania rzeczy), na zasadach ogólnych (art. 471 kc) oraz na regresie;
- b) Bezskuteczne będzie wyłączenie lub ograniczenie odpowiedzialności pomiędzy uczestnikami łańcucha sprzedawców w zakresie, w jakim dochodzone jest roszczenie w związku z zaspokojeniem kupującego (będącego konsumentem);

c) Dochodzenie regresu (naprawienia szkody spowodowanej zaspokojeniem kupującego będącego konsumentem) możliwe będzie tylko w zakresie, w jakim sprzedawca końcowy, który go dochodzi, nie ponosi odpowiedzialności za powstanie wady, zgodnie z treścią umowy łączącej końcowego sprzedawcę z konsumentem (tzn. gdy wada, z powodu której konsument dochodził uprawnień od sprzedawcy końcowego, nie została spowodowana na skutek działania lub zaniechania sprzedawcy końcowego lub osób, za które ponosi on odpowiedzialność na podstawie art. 474 k.c., np. jego pracowników, ani nie jest skutkiem składanych konsumentowi przez sprzedawcę końcowego zapewnień co do właściwości rzeczy sprzedanej).

2. Dochodzenie uprawnień z rękojmi w trakcie 2-letniego okresu odpowiedzialności pomiędzy sprzedawcą końcowym a jego bezpośrednim poprzednikiem w łańcuchu sprzedawców (dostawcą) i między kolejnymi kontrahentami w tym łańcuchu

- a) Jeżeli nie upłynął jeszcze termin odpowiedzialności pomiędzy uczestnikami w łańcuchu sprzedawców, zawiadomienie poprzednika sprzedawcy końcowego przez sprzedawcę końcowego o dochodzeniu uprawnień przez konsumenta do sprzedawcy końcowego z tytułu rękojmi za wady będzie powodować przerwanie biegu terminu z rękojmi między końcowym sprzedawcą a jego poprzednikiem;
- b) Notyfikacja dokonywana jest „po łańcuszku”: takie samo zawiadomienie, jakie bezpośredni poprzednik sprzedawcy końcowego otrzymał od niego, poprzednik sprzedawcy może złożyć swojemu dostawcy, ten z kolei swojemu poprzednikowi itd.;
- c) Notyfikacja będzie skuteczna, o ile między stronami danej umowy nie upłynął jeszcze termin odpowiedzialności z tytułu rękojmi;
- d) Spór sądowy sprzedawcy końcowego z konsumentem nie będzie prowadził do zawieszenia biegu terminów odpowiedzialności w łańcuchu sprzedawców (w przypadku zawieszenia biegu terminu w takiej sytuacji sprzedawca końcowy nie byłby zainteresowany sprawnym zakończeniem sporu z konsumentem).

3. Regres właściwy

- a) Szczególne roszczenie regresowe oparte będzie na domniemaniu istnienia wady na każdym etapie łańcucha sprzedaży;
- b) Sprzedawca końcowy będzie mógł wystąpić z roszczeniem do każdego z poprzedników w łańcuchu sprzedawców (tzn. powództwo sprzedawcy ostatecznego będzie mogło być skierowane – w zależności od jego wyboru – w stosunku do jednego, kilku lub wszystkich poprzedników w łańcuchu sprzedaży).
- c) Roszczenie obejmować będzie naprawienie szkody poniesionej na skutek zaspokojenia konsumenta ze względu na wadę, za której powstanie sprzedawca końcowy nie odpowiada (zob. wyżej punkt II.1 lit. c));
- d) Roszczenie będzie powstawać z chwilą zaspokojenia konsumenta;
- e) Termin przedawnienia będzie liczony w sposób określony w art. 12 ust. 2 ustawy o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej (roszczenie regresowe przedawnia się z upływem sześciu miesięcy; staje się wymagalne z chwilą zaspokojenia konsumenta, nie później jednak niż w dniu, w którym sprzedawca obowiązany był to uczynić);
- f) Jeżeli sąd oddali powództwo sprzedawcy końcowego, będzie on miał możliwość wystąpienia z ponownym powództwem skierowanym do innego **(innych)** poprzednika (**poprzedników**) w łańcuchu sprzedawców w terminie 6 miesięcy. Przy stworzeniu możliwości dwukrotnego wystąpienia z powództwem znacząco wzrasta bowiem szansa ustalenia, kto ponosi odpowiedzialność za powstanie wady. Co do zasady możliwe będą maksymalnie trzy procesy: pomiędzy sprzedawcą końcowym a konsumentem, pomiędzy sprzedawcą końcowym a poprzednikiem w łańcuchu sprzedawców (najczęściej zapewne producentem) oraz pomiędzy sprzedawcą końcowym a kolejnym (innym) poprzednikiem w łańcuchu dostawców. Jeżeli w trakcie trzech procesów nie uda się ustalić, kto ponosi odpowiedzialność za wadę rzeczy, ryzyko niepowodzenia będzie obciążać sprzedawcę końcowego;
- g) Sprzedawca końcowy w procesie wytoczonym poprzednikowi będzie musiał udowodnić:
 - istnienie wady, za którą ostateczny sprzedawca poniósł odpowiedzialność wobec konsumenta, przy czym wada rozumiana jest jako brak właściwości, które rzecz sprzedana powinna posiadać zgodnie z jej normalnym

- przeznaczeniem lub właściwości wynikających z publicznych zapewnień składanych przez poprzedników sprzedawcy końcowego;
- wysokość szkody, którą sprzedawcą końcowy poniósł ze względu na zaspokojenie konsumenta z powodu wady rzeczy;
 - związek przyczynowy między poniesioną szkodą a wadą;
- h) Odpowiedzialność pozwanego będzie wyłączona w razie wykazania, że:
- w momencie wydania przez niego rzeczy określona wada nie istniała, albo
 - wada nie została spowodowana przez pozwanego, który o niej nie wiedział i przy zachowaniu należytej staranności nie mógł wiedzieć, albo
 - pozwany poinformował o tej wadzie nabywcę rzeczy (swojego kontrahenta).
- i) W przypadku, gdy wada jest spowodowana brakiem właściwości, które rzecz powinna posiadać w związku z publicznie składanymi oświadczeniami, pozwany mógłby wyłączyć swoją odpowiedzialność przez wykazanie, że zapewnienia nie pochodzą od niego (osobiście i od osób, za które ponosi odpowiedzialność zgodnie z art. 474 k.c.).

4. Stosunek roszczenia z tytułu regresu właściwego do roszczenia z art. 471 k.c.

Treścią właściwego roszczenia regresowego jest żądanie naprawienia szkody, którą poniósł sprzedawca końcowy w związku z zaspokojeniem kupującego będącego konsumentem (chodzi o takie koszty jak koszty naprawy lub wymiany rzeczy, jej transportu, demontażu i montażu, utraconego zarobku przez sprzedawcę końcowego). Roszczenie to może pozostawać w zbiegu z roszczeniem z art. 471 k.c., gdyby odpowiedzialnym za powstanie wady (a wobec tego i szkodę poniesioną przez sprzedawcę końcowego) był bezpośredni dostawca sprzedawcy końcowego. W razie naprawienia szkody przez bezpośredniego dostawcę w celu zaspokojenia jednego ze zbiegających się roszczeń, drugie roszczenie sprzedawcy końcowego wygasałoby, ponieważ odpadałaby przesłanka jego istnienia tj. szkoda.

III. Gwarancja

1. Przywrócone zostanie stosowanie przepisów Kodeksu cywilnego w odniesieniu do gwarancji udzielanej w ramach sprzedaży, gdy kupującym jest konsument;
2. Wprowadzone zostaną obowiązki informacyjne dotyczące gwarancji, wynikające z dyrektywy o sprzedaży konsumenckiej;
3. Doregulowane zostaną kwestie wynikające ze wzajemnego stosunku rękojmi i gwarancji.

W odniesieniu do tej ostatniej kwestii pojawiają się 2 zasadnicze problemy:

- wpływ realizacji uprawnień z gwarancji na wykonanie uprawnień wynikających z umowy sprzedaży (np. wymiany rzeczy przez gwaranta na odpowiedzialność sprzedawcy z tytułu wady rzeczy);
- wpływ realizacji uprawnień z gwarancji na bieg terminów wykonywania uprawnień wobec sprzedawcy z tytułu wady rzeczy.

Proponuje się wprowadzenie następujących rozwiązań, mających na celu usunięcie tychże problemów:

- a) Jeżeli, przy utrzymaniu terminu do zgłoszenia wady sprzedawcy, kupujący nie korzysta z pośrednictwa sprzedawcy w celu realizacji uprawnień przysługujących mu z gwarancji, gwarant musi poinformować konsumenta na trwałym nośniku o obowiązku notyfikacji stwierdzonej wady sprzedawcy, chyba że w treści dokumentu gwarancyjnego zawarte jest już takie pouczenie. Jeżeli uprawnienia z gwarancji realizowane są za pośrednictwem sprzedawcy, nie ma potrzeby odrębnego zawiadomienia sprzedawcy o wadzie.
- b) Realizacja na drodze sądowej uprawnień z gwarancji przeciwko gwarantowi nie powinna mieć wpływu na bieg terminu do realizacji uprawnień przeciwko sprzedawcy.
- c) W przypadku realizacji przez konsumenta uprawnień do wymiany rzeczy w ramach gwarancji wymiana ta nie wyłącza odpowiedzialności sprzedawcy za wadliwość wymienionej (nowej) rzeczy, jednakże termin odpowiedzialności sprzedawcy liczy się od daty wydania rzeczy wadliwej (która została wymieniona na nową przez gwaranta).

d) Jeżeli w ramach realizacji uprawnienia z gwarancji nie doszło do usunięcia wady, konsument (zakładając, że jest to wada, za którą odpowiada sprzedawca) może dochodzić uprawnień z rękojmi.

e) W przypadku zgłoszenia przez konsumenta wady sprzedawcy (reklamacja), gdy rzecz znajduje się u gwaranta, termin 14 dni na ustosunkowanie się do reklamacji nie rozpoczyna biegu, jeżeli na żądanie sprzedawcy kupujący nie dostarczy mu rzeczy celem jej sprawdzenia.

E. Pozostałe zmiany

Zakłada się zmianę art. 58 ust. 2 ustawy o kredycie konsumenckim w celu usunięcia jego sprzeczności z art. 16a ust. 3 ustawy o ochronie niektórych praw konsumentów (przepis ten, odnoszący się do usług finansowych zawieranych na odległość zostanie, zostanie przeniesiony do nowej ustawy) oraz zmianę przepisów ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń, w zakresie sankcji karnoprawnych koniecznych do zapewnienia realizacji przez przedsiębiorców obowiązków informacyjnych wynikających z nowych przepisów.

